

CENA SLOVENSKEJ REPUBLIKY ZA KRAJINU 2012

V roku 2012 sa kona 2. ročník udeľovania Ceny Slovenskej republiky za krajinu, ktorá je čestným vyznamenaním pre organizácie prispievajúce ideovo, tematicky a prakticky k implementácii Európskeho dohovoru o krajinie na národnej úrovni. Na Cenu Slovenskej republiky za krajinu boli v roku 2012 nominované projekty štyroch subjektov: Čiernohronskej železnice, n.o., Občianskeho združenia TATRY, Obce Čierny Balog, ktorá bola nominovaná navrhovateľom Lesy SR, š.p. Banská Bystrica (kandidát stiahol svoju kandidatúru v septembri 2012) a mesta Pezinok. Ministerstvo životného prostredia SR udelilo Cenu Slovenskej republiky za krajinu 2012 dňa 13. novembra 2012 v Bratislave.

Laureátom Ceny Slovenskej republiky za krajinu 2012 sa stala Čiernohronska železnica n.o. s projektom: Záchrana, obnova a prevádzka Čiernohronskej železnice v Čiernom Balogu. Odborná hodnotiaca komisia udelila toto ocenenie za návrat ľudí do krajinu prostredníctvom obnovy technického diela v krajinie, za prinavrátenie identity regiónu Čierny Balog a zachovanie kultúrneho dedičstva.

Projekt národného laureáta bol v januári 2013 následne nominovaný prostredníctvom stálej misie Slovenskej republiky pri Rade Európy v Štrasburgu na Cenu Rady Európy za krajinu 2013.

Laureát

Čiernohronska železnica n. o.

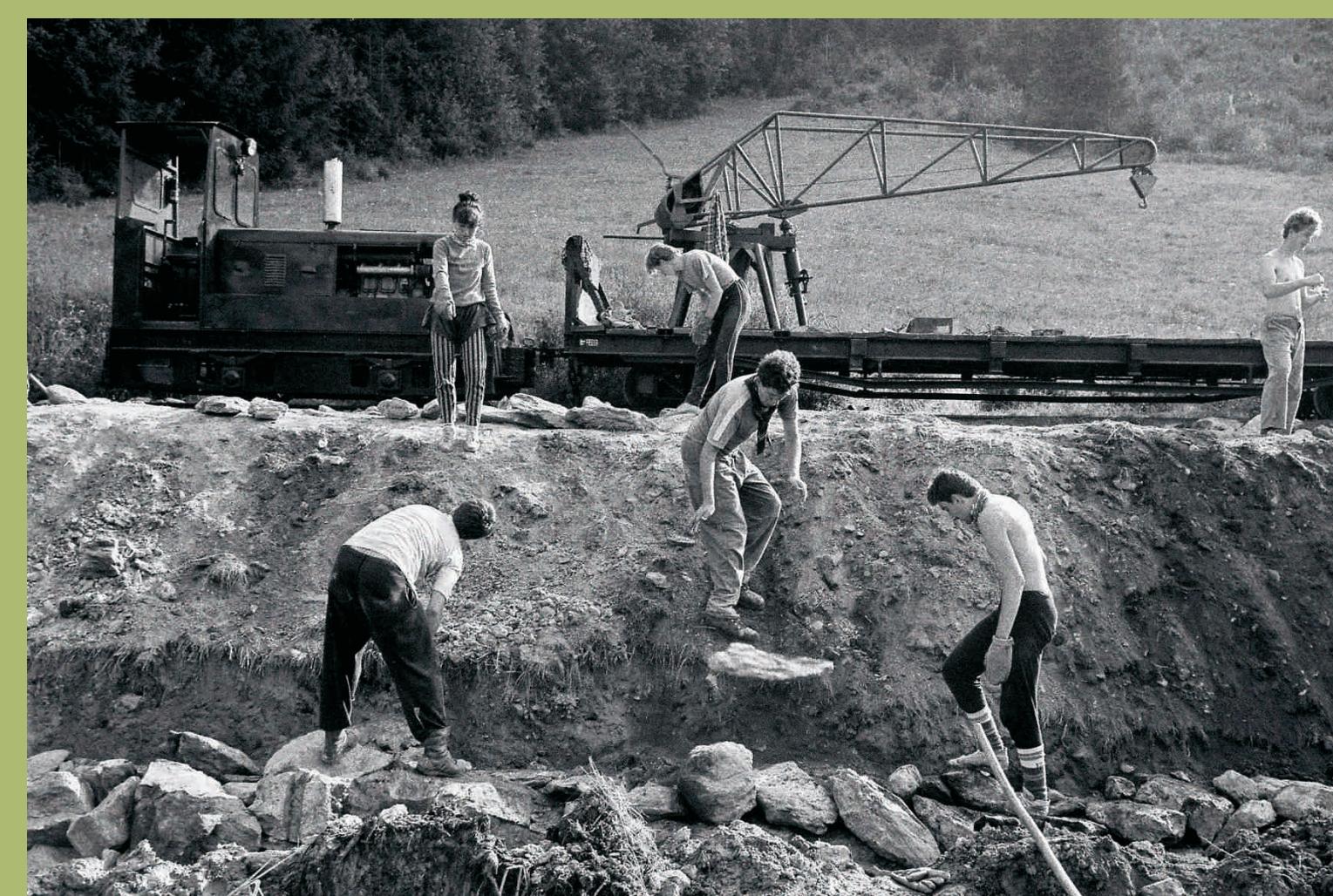
Záchrana, obnova a prevádzka Čiernohronskej železnice v Čiernom Balogu

Hlavným cieľom projektu je postupná záchrana technického diela v krajinie – úzkorozchodnej lesnej železničky, ako aj jej rekonštrukcia, oživenie a prevádzkovanie.

Projekt predstavuje cieľavedomú a nepretržitú 30-ročnú snahu napĺňania vízie rozvoja Čiernohronskej železnice založenej na odbornom základe.

Ide o najúspešnejší príklad záchrany a zhodnocovania Národnej kultúrnej pamiatky technického charakteru dobrovoľníckou činnosťou na Slovensku.

Jednotlivé trasy železnice boli sprevádzkované postupne, prvá z nich bola obnovená v roku 1992. V súčasnosti plní železnica počas letnej sezóny so svojimi troma sprevádzkovanými trasami v celkovej dĺžke 20 km funkciu ekologickej dopravnej osi Mikroregiónu Čierny Hron, prechádzajúc krajinou štyroch obcí. Na jej prevádzku sú priamo naviazané ďalšie rozvojové aktivity územia. Prácu dobrovoľníkov na projekte od roku 1992 zastrešuje a organizuje nezisková organizácia ČŽ. Dlhodobou výziou projektu je návrat k celoročnému využívaniu železničky pre pravidelnú verejnú osobnú dopravu a nákladnú dopravu dreva, ako i obnova ďalších trás z celkového rozsahu 132 km pôvodnej siete lesnej železnice.

Obnova výhybne Šánske dobrovoľníkmi, 1985

Letecký pohľad na krajinu Čierneho Baloga

Lesná železnica ako životodarná tepna krajinu

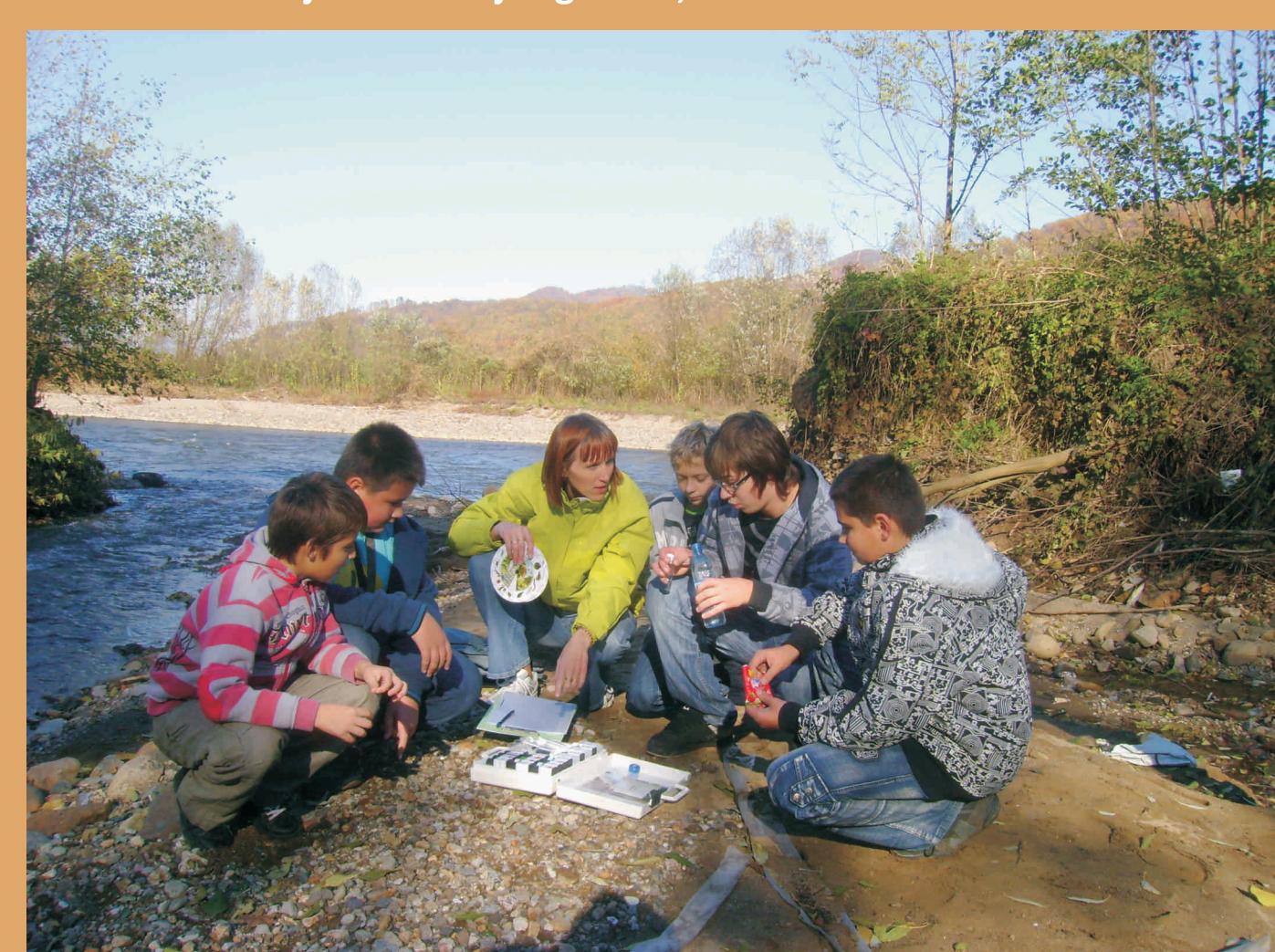
Slávnostné odovzdanie Ceny Slovenskej republiky za krajinu 2012 na MŽP SR

Ďalšie nominované projekty

Občianske združenie TATRY

Obnova nelesnej drevinovej vegetácie, Oľšavica

Občiansky monitoring vodných tokov

Program obnovy krajinu v podtatranskom regióne (2000 – 2012)

Projekt predstavuje výstupy z viacerých aktivít realizovaných Občianskym združením TATRY od roku 2000 v podtatranskom regióne (okresy Spišská Nová Ves, Kežmarok, Poprad, Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Dolný Kubín, Námestovo, Tvrdošín) s presahom niektorých aktivít na územie celého Slovenska. Ciele a aktivity OZ TATRY vychádzajú z dlhodobej vízie, ktorá je zadefinovaná v „Programe obnovy krajinu v podtatranskom regióne“. Program je koncipovaný z aktivít v nasledovných oblastiach: výchovno-vzdelávacie aktivity, obnova nelesnej drevinovej vegetácie, občiansky monitoring vodných tokov (životného prostredia), manažment chránených území a druhová ochrana, propagácia bioproduktov a tradičných remesiel, ochrana zdrojov a hospodárenie s nimi.

Mesto Pezinok

Vinohradnícky náučný chodník

Realizáciou projektu Vinohradníckeho náučného chodníka získalo mesto Pezinok nový produkt cestovného ruchu, rekreácie, aktívneho trávenia voľného času a vzdelávania. Vinohradnícky náučný chodník v dĺžke 7 km približuje verejnosti prvky pôvodnej vinohradníckej architektúry a vinohradnícke tradície malokarpatského regiónu, čím dotvára na území mesta ponuku víneho turizmu, kľúčového pre malokarpatský región a napomáha uchovaniu a propagácii kultúrneho dedičstva regiónu Malých Karpát.

Projekt bol nasmerovaný k cielenému budovaniu vinárskeho形象 územia, zvýšeniu atraktívnosti mesta Pezinok s okolím, zvyšovaniu povedomia návštěvníkov o vinohradníctve, ako i zachovaniu posledných zvyškov pôvodnej vinohradníckej architektúry v chotári mesta Pezinok.